Mestna občina
MURSKA SOBOTA

CELOSTNA PROMETNA STRATEGIJA
MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA

lineal

IZHODIŠČNO STANJE OBVEZNIH KAZALNIKOV V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

»NAČRT SPREMLJANJA OBVEZNIH KAZALNIKOV«

v sklopu izdelave Občinske celostne prometne strategije

Projekt:
OBČINSKA CELOSTNA PROMETNA STRATEGIJA (OCPS) MESTNE OBČINE MURSKA SOBOTA

Št. projekta: 1715

Namen dokumenta:
Metodologija za izvajanje analiz za spremljanje obveznih kazalnikov za potrebe priprave in spremljanja učinkov Občinskih celostnih prometnih strategij ter način poročanja.

Datum nastanka dokumenta: junij 2024
(dopolnjeno december 2024 v sklopu presoje)

AVTOR:
mag. Matej DOBOVŠEK (Lineal d.o.o.) v sodelovanju z ostalimi člani strokovne delovne skupine

CELOSTNA PROMETNA STRATEGIJA
MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA

1. NAMEN SPREMLJANJA KAZALNIKOV

Prvi korak h konkretnemu ukrepanju na področju prometa ter mobilnosti, je razumevanje trenutnega stanja v občini. Za to je potrebno najprej zbrati podatke na podlagi dobro pretehtanega izbora kazalnikov, prav tako pa ne želimo izgubljati časa in sredstev z zbiranjem nepotrebnih informacij. Povzetek ugotovljenega, skupaj z evidenco ključnih izzivov in priložnosti, mora biti pripravljeno v obliki, ki je razumljiva deležnikom in širši javnosti. Dan načrt je izdelan na osnovi nacionalnih smernic in standardov za izdelavo občinskih celostnih prometnih strategij (v nadaljevanju OCPS), ki ga je izdelalo Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo.

Izbor in merjenje kazalnikov, ki opisujejo trenutno stanje na področju prometnih navad občanov in občank, omogočata občini razumeti izzive ter na podlagi teh sprejeti tudi prave ukrepe. S tem pa se spremljanje, merjenje in vrednotenje šele začne – od tega trenutka bo prav **spremljanje izbora kazalnikov ena od osnovnih dejavnosti celostnega prometnega načrtovanja**. Omogočilo nam bo namreč vpogled v napredek procesa izvajanja Strategije in učinkov njenih ukrepov.

Redno poročanje o napredku Strategije bo na koncu tisto, ki bo deležnike in širšo javnost ozaveščalo o dosežkih in koristih, upravičilo bo porabo sredstev ter bo temelj odločanja o nadaljevanju procesa po izteku obdobja, na katero se Strategija nanaša. Sistematično spremljanje in vrednotenje kazalnikov povečuje učinkovitost procesa načrtovanja in izvajanja ukrepov, pomaga optimizirati rabo virov ter zagotavlja empirične dokaze za prihodnje načrtovanje in presojo ukrepov.

2. CILJ IN NAMEN KAZALNIKOV

Cilj je, da bodo kazalniki dobro opredeljeni, da jih bodo odločevalci in javnost zlahka razumeli, občina pa bo različne deležnike lažje usmerjala ter jih spodbujala k doseganju boljših rezultatov. Čeprav zveni koristno, da bi zbrali čim več podatkov za opis in merjenje stanja prometa, pa lahko hitro v ta korak vložimo preveč časa in sredstev. S tem lahko bistveno upočasnimo proces priprave in izvajanja Strategije, ne da bi nujno prispevali k njeni učinkovitosti in natančnosti. Pri pripravi širšega izbora kazalnikov zato izhajamo iz ciljev, ki smo jih opredelili.

Širši izbor kazalnikov omejimo na točno določene kazalnike, za katere ocenimo, da jih bomo lahko spremljali. Pri tem poskrbimo, da naš **izbor kazalnikov vključuje tudi naslednje obvezne kazalnike za spremljanje učinkov Strategije**, ki so opredeljeni na nacionalni ravni.

Izbor kazalnikov bo zajemal sledeča področja:

- Deleži in obseg uporabe prometnih načinov na glavnih prometnicah v občini.
- Deleži uporabe potovalnih načinov pri poteh v šolo.
- Delež otrok, ki v šolo prihajajo brez spremstva odraslih.
- Deleži uporabe potovalnih načinov pri poteh na delo.
- Dolžine poti na delo.

Za potrebe priprave in spremljanja učinkov OCPS je ministrstvo, pristojno za celostno prometno načrtovanje, predpisalo pet obveznih kazalnikov. Zaradi zagotavljanja primerljivosti podatkov med občinami je opredeljena enotna metodologija za izvajanje analiz, ki omogočajo spremljanje kazalnikov.

Analize za spremljanje obveznih kazalnikov Spremljanje kazalnikov temelji na uporabi treh analiz, ki jih bodo vse občine redno izvajale po enotni metodologiji. Obseg predpisanih analiz se razlikuje glede na velikost občine, pri čemer so razmejitve opredeljene na podlagi števila prebivalcev v posamezni občini.

3. VRSTE KAZALNIKOV

Kordonsko štetje prometa
Izvaja se na izbranih točkah v občini, vse na glavnih prometnicah skozi središče. Število števnih mest je določeno z minimalnimi standardi za izdelavo OCPS (3 števna mesta za primer občine med 16 in 100 tisoč prebivalci).

Analiza zagotavlja podatke za obvezen:
- *kazalnik 1 - Deleži in obseg uporabe prometnih načinov na glavnih prometnicah v občini.*

Anketa o poteh v šolo učencev 3., 5. in 7. razreda OŠ
Izvaja se na izbranih šolah v občini. Število osnovnih šol je določeno z minimalnimi standardi za izdelavo OCPS, za občino med 16 in 100 tisoč prebivalci, je potrebno anketo izvesti na vsaj treh OŠ.
Analiza zagotavlja podatke za obvezen:
- *kazalnik 2 - Deleži uporabe potovalnih načinov pri poteh v šolo* in
- *kazalnik 3 - Delež otrok, ki v šolo prihajajo brez spremstva odraslih*.

Anketa o poteh na delo v večjem zaposlovalcu v občini

Izvaja se v izbranih organizacijah v občini. Število organizacij je določeno z minimalnimi standardi za izdelavo OCPS, za občino med 16 in 100 tisoč prebivalci, je potrebno anketo izvesti na vsaj treh večjih podjetjih.

Analiza zagotavlja podatke za obvezen:
- *kazalnik 4 - Deleži uporabe potovalnih načinov pri poteh na delo in*
- *kazalnik 5 - Dolžine poti na delo.*

Izhodiščno stanje za spremljanje kazalnikov je potrebno izmeriti **v fazi analize stanja** (Sklop D priprave OCPS).

Analize se ponovijo enkrat letno v naslednjih sedmih letih, vsakič v istem delu leta, ob isti uri, na istih lokacijah, z uporabo enake metodologije in ob primerljivih vremenskih pogojih. Vse raziskave oz. ankete lahko vsako leto opravi občina samostojno, ali pa poišče strokovno zunanjo pomoč.

4. ENOTNE METODOLOGIJE ZA IZVAJANJE ANALIZ ZA SPREMLJANJE OBVEZNIH KAZALNIKOV

METODOLOGIJA ZA IZVEDBO KORDONSKEGA ŠTETJA PROMETA

Kordonsko štetje prometa je enostavna in finančno nezahtevna metoda, ki omogoča redno spremljanje obsega in strukture prometa na izbranih točkah v občinskem središču. Zaradi enostavnosti in nizkih stroškov je primerna za spremljanje stanja in učinkov OCPS ter ukrepov, ki izhajajo iz nje.

Priprave
Opredelite odgovorne sodelavce za izvedbo štetja ter obseg in vir finančnih sredstev. Preverite razpoložljivost podatkov predhodnih štetij in ustreznost izbranih lokacij. O štetju obvestite pristojne na občini, redarstvo in policijo. Izberite in izobrazite izvajalce štetja ter uredite način njihovega plačila. Izvajalce izobrazite na kratki pripravi v dneh pred štejem.

Dnevi in ure štetja
Štetje se načeloma izvede v enem dnevu. Zaradi povečanega prometa okrog vikendov (ponedeljek ali petek), so najprimernejši dnevi štetja torek, sreda ali četrtek. Štetje naj se ne izvaja v času šolskih počitnic in dopustov. Idealna letna časa za izvedbo štetja sta pomlad in jesen. Pogoj je tudi suha vremenska napoved, ki omogoča uporabo vseh potovalnih načinov. Štetje se vsako leto izvede v istem delu leta.

Zanima nas konični promet, zato štejte v naslednjih terminih:
- Jutranja konica 6.30 – 8.30
- Popoldanska konica 14.30 -16.30

Termin štetja lahko prilagodite posebnostim v kraju (če se npr. prične z delom v večjem zaposlovalcu ob 6.00, pričnite s štetjem v jutranji konici ob 5.30; če se prične popoldanska izmena ob 14.00, pričnite v popoldanski konici šteti ob 13.30; temu primerno prilagodite tudi čas zaključka štetja).

Lokacije števnih mest
V občini se izbere **tri lokacije**. Izberite lokacije števnih mest, kjer pričakujete zgoščene prometne tokove znotraj mesta oziroma naselja. Ker vas pri štetju zanima predvsem lokalni promet, se izogibajte števnih mest s prevladujočim tranzitnim prometom skozi naselje. Najustreznejše so lokacije na povezavah med mestnimi deli ali na vpadnicah v mesta. Pomembno je, da se na lokacijah števnih mest promet združi na eni prometnici in so na njej prisotni vsi prometni načini - npr. mostovi za mešan promet, podvozi pod železnico in podobno. Če vzporedno z glavno prometnico poteka promet pešcev in kolesarjev na ločeni infrastrukturi (npr. na brvi ali obvozu za pešce in kolesarje), v štetje na tej lokaciji vključite tudi ta promet.

Izvedba
Za štetje prometa na koridorjih za mešan promet potrebujete za vsako smer dva izvajalca (skupaj štirje izvajalci na števno mesto). Na brveh za pešce in kolesarje zadošča en izvajalec za vsako smer (skupaj dva izvajalca na števno mesto). Dve osebi štejeta osebne avtomobile (vsaka v svojo smer) in število potnikov v njih. Tretja oseba šteje ostala vozila in pešce v obe smeri (skupaj trije izvajalci na števno mesto).

Pomembna je tudi mikrolokacija pozicije izvajalcev na števnih mestih:
- potrebujejo pregled nad vsemi udeleženci v prometu v eni smeri,
- lokacija mora biti varna, ustrezno odmaknjena od roba vozišča,
- izvajalci ne smejo ovirati pešcev in kolesarjev.

Način štetja
Šteje se v 10-minutnih intervalih in beleži v predhodno pripravljen obrazec. List se zamenja vsakih 10 minut. Skupno poročilo se sestavi v dneh po štetju. Vsak par izvajalcev šteje ves promet v eni smeri - pešce in kolesarje se spremlja na obeh straneh ceste v isti smeri poti (pešci hodijo v obe smeri na obeh straneh ceste, enako velja za kolesarje, ki se vozijo v nasprotno smer – so v prekršku, vendar jih vseeno

štejemo). Da med štetjem ne bo potrebno gledati na uro, je priporočljiva uporaba intervalnega odštevalnika na telefonu.

Oprema izvajalcev štetja
- telefon, ura ali štoparica za merjenje/spremljanje 10-minutnih intervalov,
- natisnjeni obrazci in pisalo,
- trda podloga za pisanje,
- zložljiv stol (po želji),
- odsevni brezrokavnik.

Označevanje obrazcev
Zaradi velikega števila obrazcev je potrebna njihova jasna predhodna in sprotna označitev po naslednjih vsebinah: lokacija, smer štetja, ime in priimek izvajalca, konična ura štetja, interval, vreme, druga opažanja (izredni dogodki).

Kategorije štetja
- pešec – tudi uporabnik skiroja, rolerjev, rolke, invalid na vozičku, otrok v otroškem vozičku – štejejo se vse osebe, tudi otroci v vozičkih,
- kolesar – tudi e-kolesa in e-skiroji; štejejo se vse osebe, tudi npr. otroci v kolesarskih sedežih,
- motorist – moped, motor, skuter, motocikel – štejejo se vse osebe na vozilu,
- osebni avto (štejejo se vse osebe v avtomobilu),
- potniški kombi (štejejo se vse osebe v kombiju),
- javni prevoz - mestni ali medkrajevni avtobus,
- javni prevoz – vlak,
- šolski avtobus,
- delavski avtobus,
- turistični avtobus in občasni prevoz,
- lažja tovorna vozila in kombiji (dve osi),
- težja tovorna vozila (tri osi ali več),
- kmetijska mehanizacija.

Predvideni izzivi in predlagane rešitve:
- v primeru zatemnjenih šip se tak avto označi in naknadno prenese povprečno vrednost ostalih vozil iste kategorije;
- avtobusi (mestni, medkrajevni) in vlak – predhodno vzpostavite kontakt s prevozniki in glavno avtobusno / železniško postajo ter preverite možnosti pridobivanja podatkov o številu potnikov (npr. naknadno iz sistema, potnike preštejejo vozniki avtobusov / sprevodniki).

Poročanje
Izvajalci oddajo poročilo v obrazcu (Obrazec 2) ter zbrane podatke v xls obrazcu, izdelanem na podlagi Preglednice 1 v Obrazcu 2. Oddajo tudi vse izpolnjene obrazce štetja (Obrazec 1).

Obrazec 1: Kordonsko štetje prometa (tabela za vpisovanje podatkov na terenu)

KORDONSKO ŠTETJE PROMETA (OBRAZEC 1) Ime in priimek izvajalca:_____ Datum:_____

Vreme: Lokacija: Smer štetja: Konična ura: Interval:

POTOVALNI NAČIN	Pešec (tudi uporabnik rolerjev, skiroja, rolke, invalid na vozičku in otrok v vozičku)	Kolesar (tudi e-kolesa in e-skiroji; šteje tudi otrok na otroškem sedežu)	Motorist (motor, moped, skuter, motocikel; št. oseb na vozilu)	Avtobus				Vlak
				Mestni ali medkrajevni	Šolski	Delavski	Turistični, občasni prevoz	
ŠTEVILO								
Σ								

POTOVALNI NAČIN	Lažja tovorna vozila in kombiji (2 osi)	Težja tovorna vozila (3 osi in več)	Kmetijska mehanizacija
ŠTEVILO			
Σ			

Druga opažanja (izredni dogodki):

KORDONSKO ŠTETJE PROMETA (OBRAZEC 1) Ime in priimek izvajalca:_____ Datum:_____

Vreme: Lokacija: Smer štetja: Konična ura: Interval:

POTOVALNI NAČIN	ŠTEVILO POTNIKOV	Σ
Osebni avto, tudi s prikolico; **za vsak avto se vpiše število potnikov**		Število vseh avtov: _____ Število vseh potnikov: _____

POTOVALNI NAČIN	ŠTEVILO POTNIKOV	Σ
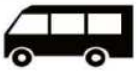 Potniški kombi, tudi s prikolico; **za vsak kombi se vpiše število potnikov**		Število vseh kombijev: _____ Število vseh potnikov: _____

Obrazec 2: Poročilo o izvedbi kordonskega štetja prometa

Lokacija	Pešec	Kolesar	Motorist	Avtobus								Vlak		Lažja tovorna vozila	Težja tovorna vozila	Kmetijska mehanizacija	Osebni avtomobil		Potniški kombi	
				Mestni ali medkrajevni		Šolski		Delavski		Turistični, občasni prevoz										
	število	število	število vozil	število vozil	število potnikov	število vozil	število potnikov	število vozil	število potnikov	število vozil	število potnikov	število vlakov	število potnikov	število vozil	število vozil	število vozil	število vozil	število potnikov	število vozil	število potnikov
Lokacija 1																				
Lokacija 2																				
Lokacija 3																				
Lokacija 4																				
Lokacija 5																				
Skupaj																				
Zjutraj																				
Popoldne																				

Obvezne vsebina poročila izvedenega štetja, morajo zajemati še:

- podatki izvedbi štetja (datum, vreme, prikaz in opis števnih mest in podobno),
- predstavitev in interpretacija podatkov (za potrebe spremljanja kazalnika 1, primerjava jutranje in popoldanske konice, trendi, ključne ugotovitve v 3-5 točkah in podobno),
- opis morebitnih izrednih okoliščin,
- preglednica 1 z vnesenimi rezultati štetja (tabela zgoraj),
- grafični prikazi rezultatov štetja

METODOLOGIJA ZA IZVEDBO ANKET O POTEH UČENCEV V OSNOVNO ŠOLO

Anketa o poteh učencev v osnovno šolo je še ena izmed enostavnih in stroškovno nezahtevnih metod, s katero spremljamo potovalne navade ene najbolj ranljivih skupin udeležencev v prometu – osnovnošolcev. Njihove potovalne navade posredno odražajo stanje prometa v občini in učinke ukrepov OCPS.

Priprave

Opredelite odgovorne sodelavce za izvedbo ankete ter obseg in vir finančnih sredstev. Preverite razpoložljivost podatkov predhodnih anket in ustreznost izbranih šol. Prvo informacijo o izvedbi anket in njenem namenu na šolo/šole sporočite z občine in jih zaprosite za sodelovanje. Pred začetkom ankete vodstvu vsake šole razložite namen in predstavite potek zbiranja podatkov. Izberite in izobrazite izvajalce ankete ter uredite način njihovega plačila. Izobrazite jih na kratki pripravi v dneh pred izvedbo ankete.

Dnevi anketiranja

Anketiranje se izvede v času enega tedna od ponedeljka do petka. Sneg, dolgo deževje ali vročina lahko vplivajo na rezultate ankete, zato je v takšnih razmerah ne izvedemo. Ponovitev ankete v naslednjih letih se opravi v istem mesecu in podobnih vremenskih razmerah, kot je bila izvedena prva anketa. Najprimernejši so jesenski in spomladanski meseci.

Izbor šol in razredov

Za izvedbo ankete izberite vsaj tri osnovne šole v občini. V anketo vključite po vsaj eno paralelko učencev 3., 5. in 7. razreda. Pred izbiro paralelke preverite, ali na šoli obstajajo razredi, v katerih se velik del otrok organizirano vozi iz drugih krajev – takim razredom se, če je to mogoče, izognite.

Izvedba

Podatke o poteh učencev pridobite z anketiranjem učencev v razredih. Anketiranje poteka na podlagi vnaprej pripravljenega obrazca (Obrazec 3 v prilogah). Za vsak razred izpolnite po en obrazec 3. Podatke pridobite s postavljanjem vprašanj in dvigom rok. Po vsakem zastavljenem vprašanju preštejete število učencev z dvignjenimi rokami in številke sproti vpisujte v tabelo Obrazca 3. V anketi so zastavljena vprašanja o potovalnih načinih, ki jih učenci uporabljajo za poti v šolo v tednu, v katerem se izvaja anketa. Sproti preverjajte, ali je seštevek po dnevih enak številu učencev v razredu in ali je morda kdo od učencev odsoten. Za potovalni način upoštevajte tistega, ki je bil uporabljen za večji del poti (če so učenci od avtobusnega postajališča do šole šli peš, se kot potovalni način upošteva avtobus, če so večji del poti opravili z avtomobilom, se upošteva avtomobil).

Obrazec 3: Prihodi učencev v šolo v času izvajanja ankete (tabela za vpisovanje podatkov na terenu)

PRIHODI UČENCEV V ŠOLO V ČASU IZVAJANJA ANKETE (OBRAZEC 3)

Osnovna šola:_____ razred: ___ Skupno število učencev v razredu: _____

Teden od ___.___. _____ do ___.___. _____. Datum izvedbe ankete:_____ Ime in priimek anketarja:_____

Potovalni način	Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek
Peš, skiro, rolerji, kotalke ali rolka – sam(a) ali s prijatelji					
Kolo – sam(a) ali s prijatelji (tudi e-kolo in e-skiro)					
Peš, skiro, rolerji, kotalke ali rolka – v spremstvu staršev oz. odraslih					
Kolo (tudi e-kolo in e-skiro) – v spremstvu staršev oz. odraslih					
Šolski avtobus/kombi					
Javni prevoz - avtobus					
Javni prevoz - vlak					
Avtomobil					
Souporaba avtomobila (v istem avtomobilu se pripeljejo vsaj 3 učenci)					
Odsotni učenci					
SKUPAJ					

Obrazec 4: Poročilo o rezultatih ankete o poteh učencev v osnovno šolo

Obvezne vsebine poročila: - podatki izvedbi anket (datum, vreme, izbrane šole in podobno), - predstavitev in interpretacija podatkov - opis morebitnih izrednih okoliščin, - preglednici 1 in 2 z vnesenimi rezultati anket, - grafični prikazi rezultatov anket. V poročilu morajo biti prikazani podatki, zbrani za vse učence iz vseh treh paralelk določene osnovne šole in za vse anketirane šole.

Preglednica 1: Število otrok, vključenih v anketiranje

Osnovna šola	Št. vpisanih otrok	Št. otrok, vključenih v anketiranje	Datumi izvedbe anket	Delež
OŠ				%
OŠ				%
OŠ				%
OŠ				%
OŠ				%
SKUPAJ				%

Preglednica 2: Deleži uporabe potovalnih načinov za prihod v osnovno šolo za vse v anketiranje vključene učence OŠ

Potovalni način	Prihodi (delež)
Hoja (tudi skiro, rolerji, kotalke ali rolka) – sam(a) ali s prijatelji	%
Hoja (tudi skiro, rolerji, kotalke ali rolka) – v spremstvu staršev oz. odraslih	%
Kolo (tudi e-kolo in e-skiro) – sam(a) ali s prijatelji	%
Kolo (tudi e-kolo in e-skiro) – v spremstvu staršev oz. odraslih	%
Šolski avtobus/kombi	%
Javni prevoz - avtobus	%
Javni prevoz - vlak	%
Avtomobil	%
Souporaba avtomobila (v istem avtomobilu se pripeljejo vsaj 3 učenci)	%
SKUPAJ	%

METODOLOGIJA ZA IZVEDBO ANKET O POTEH NA DELO - ZAPOSLENI V VEČJIH PODJETJIH

Anketa o poteh na delo v večjih zaposlovalcih omogoča vpogled v potovalne navade delovno aktivnega prebivalstva v občini. Tudi ta metoda je enostavna, stroškovno nezahtevna in omogoča vsakoletno ponavljanje.

Priprave

Opredelite odgovorne sodelavce za izvedbo ankete ter obseg in vir finančnih sredstev. Preverite razpoložljivost podatkov predhodnih anket in ustreznost izbranih zaposlovalcev. Za izvedbo ankete izberite večje zaposlovalce – najmanj enega v manjših občinah in najmanj tri v večjih občinah. Prvo informacijo o izvedbi ankete in njenem namenu zaposlovalcu sporočite z občine in ga zaprosite za sodelovanje. Pristopite do vodstva in ga podrobneje seznanite z namenom ankete ter potekom njene izvedbe. Izberite in izobrazite izvajalce ankete ter uredite način njihovega plačila.

Dnevi anketiranja

Sneg, dolgo deževje ali vročina lahko vplivajo na rezultate ankete, zato je v takšnih razmerah ne izvajajte. Ponovitev ankete v naslednjih letih se opravi v istem mesecu in podobnih vremenskih razmerah, kot je bila izvedena prva anketa. Najprimernejši so jesenski in spomladanski meseci.

Izvedba

Da bi bolje razumeli, kakšne so potovalne navade zaposlenih, uporabite anketo o potovalnih navadah (Obrazec 5). Predlaga se uporaba spletne ankete, ki se je izpolni s pomočjo pametnega telefona. Poskrbite, da bo anketa zagotavljala anonimnost sodelujočih. Vodstvo naj v internih glasilih, na spletnih portalih ali kako drugače zaposlenim predstavi namen anketiranja zaposlenih in jih povabi k izpolnjevanju ankete. Prav vodstvo lahko odločilno pripomore k boljšemu odzivu. Pomembno je namreč, da anketo izpolni čim več zaposlenih. V uvodu najprej predstavite ozadje ankete, opišite, koliko časa bo trajalo izpolnjevanje, ter pojasnite anonimnost posredovanih podatkov.

Obrazec 5: Anketa o potovalnih navadah zaposlenih (vprašalnik za zaposlene)

ANKETA O POTOVALNIH NAVADAH ZAPOSLENIH (OBRAZEC 5)

Kako daleč potujete na delo?

- ☐ manj kot 2 km
- ☐ 2 do 5 km
- ☐ 5 do 10 km
- ☐ 10 do 30 km
- ☐ več kot 30 km

Koliko časa navadno porabite za pot na delo (trajanje poti od doma do lokacije dela)?

- ☐ do 15 minut
- ☐ 15 do 30 minut
- ☐ 30 do 45 minut
- ☐ 45 do 60 minut
- ☐ več kot 60 minut

Kolikokrat na teden navadno opravite pot na delo?

- ☐ 1-krat
- ☐ 2-krat
- ☐ 3-krat
- ☐ 4-krat
- ☐ 5-krat
- ☐ 6- ali 7-krat

Kako pogosto v povprečju uporabljate naslednje potovalne načine za pot na delo? Pri vsakem načinu potovanja izberite en odgovor.

	5-krat ali več na teden	4-krat na teden	3-krat na teden	2-krat na teden	1-krat na teden	Redko (1-do 3-krat na mesec)	Občasno (manj kot 1-krat na mesec)	Nikoli
Hoja (tudi skiro, rolerji, rolka)								
Kolo (tudi e-kolo in e-skiro)								
Avtobus								
Vlak								
Avtomobil (sopotnik)								
Avtomobil (voznik, pripeljem tudi sopotnika/-e)								
Avtomobil (le voznik)								
Drug potovalni način								

Obrazec 6: Poročilo o rezultatih ankete o poteh na delo

Obvezne vsebina poročila:

- podatki o izvedbi anket (datum, vreme, izbrani zaposlovalci in podobno),
- predstavitev in interpretacija podatkov (za potrebe spremljanja kazalnikov 4 in 5, trendi, ključne ugotovitve v 3-5 točkah in podobno),
- opis morebitnih izrednih okoliščin,
- preglednice 1, 2 in 3 z vnesenimi rezultati anket,
- grafični prikazi rezultatov anket.

V poročilu morajo biti prikazani podatki, zbrani za zaposlene za vse v anketiranje vključene zaposlovalce.

Primer kratkega vsebinskega povzetka s pomočjo treh preglednic.

Preglednica 1: Število zaposlenih, vključenih v anketiranje

Zaposlovalec	Št. vseh zaposlenih	Št. zaposlenih, vključenih v anketiranje	Datumi izvedbe anket	Delež
				%
				%
				%
				%
				%
SKUPAJ				%

Preglednica 2: Deleži uporabe potovalnih načinov za prihod na delo za vse v anketiranje vključene zaposlene

Potovalni način	Prihodi (delež)
Hoja (tudi skiro, rolerji, kotalke ali rolka)	%
Kolo (tudi e-kolo in e-skiro)	%
Javni prevoz - avtobus	%
Javni prevoz - vlak	%
Motor	%
Avtomobil (sopotnik)	%
Avtomobil (voznik, pripeljem tudi sopotnika/-e)	%
Avtomobil (le voznik)	%
Drugi potovalni načini	%
SKUPAJ	%

Preglednica 3: Dolžine poti na delo za vse v anketiranje vključene zaposlene

Dolžine poti na delo v kilometrih	Delež zaposlenih
manj kot 2 km	%
2 – 5 km	%
5 – 10 km	%
10 – 30 km	%
več kot 30 km	%
SKUPAJ	%

5. ČASOVNICA IZVEDBE SPREMLJANJA KAZALNIKOV IN UKREPOV

Skladno s predpisano metodologijo, mora občina enkrat letno ponoviti analizo oziroma izvedbo spremljanja vseh obveznih kazalnikov (kordonsko štetje, ankete v OŠ in ankete v večjih podjetjih) in rezultate v obliki poročila poslati pristojnemu ministrstvu za prometno politiko (MOPE).

Ponovitveno analizo oziroma meritve, je potrebno izdelati v enakem (ali vsaj podobnem) delu leta, ob isti uri, na istih lokacijah, z uporabo enake metodologije in ob primerljivih vremenskih pogojih. Vse raziskave oz. ankete lahko vsako leto opravi občina samostojno, ali pa za izvedbo poišče strokovno zunanjo pomoč.

Mestna občina poroča pristojnemu ministrstvu za prometno politiko preko spletnega portala o trajnostni mobilnosti **enotne kazalnike učinka** izvajanja Občinske celostne prometne strategije, vsako leto do 15. marca za preteklo leto. Prvič poroča izhodiščno stanje enotnih kazalnikov učinka izvajanja Občinske celostne prometne strategije iz analize stanja po sprejetju le te in priloži sklep občinskega sveta o sprejetju strateškega dokumenta.

Preglednica ; Časovni načrt izvajanja »spremljanja obveznih kazalnikov v sklopu OCPS« za obdobje do vključno leta 2031.

LETO	PREDVIDENO OBDOBJE IZVAJANJA MERITEV	ZADOLŽEN ZA IZVEDBO IN POROČANJE	POROČANJE PRISTOJNEMU MINISTRSTVU ZA PROMETNO POLITIKO
2024	maj – junij (do 20. junija)	izdelovalec OCPS	Priloži se sklep o sprejetju OCPS na mestnem svetu.
2025	maj – junij (do 20. junija)	občina / zunanji izvajalec	do 15. marca 2026
2026	maj – junij (do 20. junija)	občina / zunanji izvajalec	do 15. marca 2027
2027	maj – junij (do 20. junija)	občina / zunanji izvajalec	do 15. marca 2028
2028	maj – junij (do 20. junija)	občina / zunanji izvajalec	do 15. marca 2029
2029	maj – junij (do 20. junija)	občina / zunanji izvajalec	do 15. marca 2030
2030	maj – junij (do 20. junija)	občina / zunanji izvajalec	do 15. marca 2031
2031	maj – junij (do 20. junija)	občina / zunanji izvajalec	do 15. marca 2032

Mestna občina prav tako poroča ministrstvu preko spletnega portala o trajnostni mobilnosti **enotni kazalnik izvedbe** Občinske celostne prometne strategije do 15. marca v tretjem, petem in sedmem letu po sprejetju Občinske celostne prometne strategije. Poročilo glede spremljanja enotnega kazalnika izvedbe poleg deleža izvedenih ukrepov iz akcijskega načrta mora vsebovati tudi realizirane vrednosti izvedenih ukrepov.

Poleg spremljanja obveznih kazalnikov, pa mora občina Ministrstvu (MOPE) **poročati tudi o izvedenih ukrepih iz akcijskega načrta** sprejete OCPS in sicer:
- tretje leto (leta 2028),
- peto leto (leta 2030) in
- sedmo leto (leta 2032) po sprejetju OCPS.

6. SEZNAM LOKACIJ ZA IZVEDBO KORDONSKEGA ŠTETJA PROMETA IN SEZNAM OSNOVNIH ŠOL TER PODJETIJ ZA IZVEDBO ANKETNIH RAZISKAV

Lokacije za izvedbo kordonskega štetja prometa kakor tudi osnovne šole ter podjetja, kjer se je izvajala anketna raziskava v sklopu procesa izdelave OCPS, morajo tekom sedemletnega obdobja spremljanja obveznih kazalnikov biti enaka.

LOKACIJE KORDONSKEGA ŠTETJA PROMETA:

- Lokacija 1: Bakovska ulica pri Osnovni šoli III. Murska Sobota;
- Lokacija 2: Lendavska ulica pri Supermarketu Lidl; in
- Lokacija 3: Grajska ulica med lekarno in križiščem s Kardoševo ulico.
    - Štetje se na določenih lokacijah izvaja med jutranjo (6:30 – 8:30) in popoldansko (14:30 – 16:30) konico.

VKLJUČENE OSNOVNE ŠOLE V ANKETNO RAZISKAVO O POTOVALNIH NAVADAH UČENCEV

- Osnovna šola I Murska Sobota;
- Osnovna šola II Murska Sobota;
- Osnovna šola III Murska Sobota;
- Osnovna šola IV Murska Sobota (šola za otroke s posebnimi potrebami);
- Osnovna šola Bakovci s podružnično šolo POŠ Dokležovje.
    - V anketni raziskavi sodelujejo učenci 3., 5. in 7.-ih razredov.
    - Anketna raziskava poteka cel delovni teden.
    - Merodajni vzorec N=500 učencev.

VKLJUČENA PODJETJA V ANKETNO RAZISKAVO O POTOVALNIH NAVADAH ZAPOSLENIH

- Zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota;
- Javno podjetje Komunala d. o. o. Murska Sobota; in
- MEDICOP d. o. o. Murska Sobota.
    - Uporabi se enak vzorec ankete.
    - Merodajni vzorec N=100 zaposlenih.

7. POROČILO O REZULTATIH SPREMLJANJA OBVEZNIH KAZALNIKOV OCPS

7.1. KROVNI STRATEŠKI CILJI

Za lažje in učinkovitejše delo vseh občin je bil na nacionalni ravni pripravljen poseben zbir sedmih obveznih strateških ciljev. Njegov namen je, da so cilji v Občinskih celostnih prometnih strategijah usklajeni s prizadevanji na nacionalni ravni. Ti cilji, katerih vrstni red navedbe ne izraža njihove prioritete, so:

- Izboljšana kakovost življenja v privlačni, zeleni in povezani skupnosti.
- Znižane lokalne emisije onesnaževal in toplogrednih plinov iz prometa.
- Bolj zdravi in bolj aktivni prebivalci.
- Vsem dostopen prometni sistem, ki omogoča socialno vključenost.
- Okrepljeno lokalno in regionalno gospodarstvo.
- Večja varnost vseh udeležencev cestnega prometa.
- Izboljšana dostopnost do osnovnih storitev in aktivnosti.

Pri opredelitvi krovnih strateških ciljev je bilo upoštevano, da le ti v Občinski celostni prometni strategiji niso povezani le s prometom, temveč nagovarjajo številne izzive, na katere promet pomembno vpliva.

Zasnovana vizija in zbir sedmih obveznih državnih strateških ciljev so predstavljali osnovo pri oblikovanju krovnih strateških ciljev za Občinsko celostno prometno strategijo. Cilji so bili prediskutirani in dokončno usklajeni na delavnicah z ožjo in širšo delovno skupino ter na javnih razpravah z zainteresirano javnostjo. Krovni strateški cilji Občinske celostne prometne strategije so sledeči:

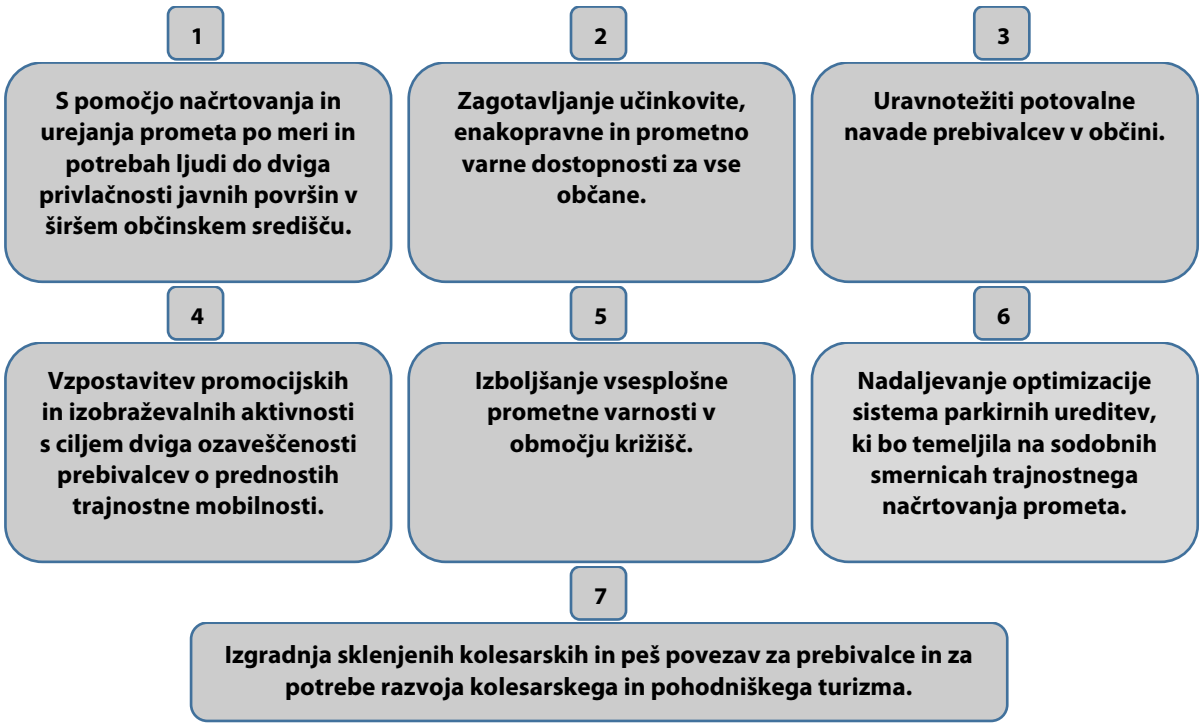

Slika ; Organigram definiranih krovnih strateških ciljev.

7.2. IZHODIŠČNO STANJE OBVEZNIH KAZALNIKOV ZA LETO 2024

KAZALNIK 1: Deleži in obseg uporabe prometnih načinov na glavnih prometnicah v občini (osnova kordonsko štetje prometa).

PROMETNI NAČINI	DELEŽI ZA VSE LOKACIJE ŠTETJA
Hoja	2,6%
Kolesarjenje	1,9%
Motor	0,9%
Javni prevoz – mestni in medkrajevni avtobus	3,1%
Javni prevoz – vlak	0,0%
Organiziran prevoz - delavski avtobus	0,0%
Organiziran prevoz - šolski avtobus	0,0%
Osebni avtomobil	77,3%
Potniški kombi	9,0%
Lažja tovorna vozila (dve osi)	4,0%
Težja tovorna vozila (tri osi ali več)	1,3%
SKUPAJ (100 %)	100,0%
Turistični avtobus, občasni avtobusni prevoz	0,00%
Kmetijska mehanizacija	0,1%

Opomba:
Turističnih avtobusov, občasnega avtobusnega prevoza in kmetijske mehanizacije se ne upošteva pri izračunu deležev niti pri obsegu uporabe prometnih načinov.

KAZALNIK 2: Deleži uporabe potovalnih načinov pri poteh v šolo (osnova anketa za osnovne šole).

POTOVALNI NAČINI	DELEŽI (tedensko povprečje za vse razrede in vse OŠ)
Peš, skiro, rolerji, kotalke ali rolka – sam(a) ali s prijatelji	25,2%
Peš, skiro, rolerji, kotalke ali rolka – v spremstvu staršev oz. odraslih	6,5%
Kolo – sam(a) ali s prijatelji	2,9%
Kolo – v spremstvu staršev oz. odraslih	0,2%
Šolski avtobus/kombi	17,7%
Javni prevoz (avtobus)	0,6%
Javni prevoz (vlak)	0,0%
Avtomobil	45,7%
Souporaba avtomobila (v istem avtomobilu se pripeljejo vsaj 3 učenci)	1,4%
SKUPAJ	100,0%

Opomba 1: metodologijo za izračun posameznih deležev in smernice za OCPS pridobite na https://sptm.si/praksa/ocps-kazalniki

KAZALNIK 3: Delež otrok, ki v šolo prihajajo brez spremstva odraslih (osnova anketa za osnovne šole).

POTOVALNI NAČINI	DELEŽ (tedensko povprečje za vse razrede in vse OŠ)
Peš in kolo (skiro, rolerji, kotalke, rolka) – sam(a) ali s prijatelji	28,1%

KAZALNIK 4: Deleži uporabe potovalnih načinov pri poteh na delo (osnova anketa za podjetja).

POTOVALNI NAČINI	DELEŽI ZA VSE LOKACIJE ŠTETJA
Hoja (tudi skiro, rolerji, kotalke ali rolka)	5,8%
Kolo (tudi e-kolo in e-skiro)	9,0%
Javni prevoz (avtobus ali vlak)*	0,8%
Avtomobil (voznik)**	76,1%
Avtomobil (sopotnik)	7,8%
Motor	0,0%
Drugi potovalni načini	0,6%
SKUPAJ	100,0%

Opombe:
** Seštevek kategorij »Javni prevoz - avtobus« in »Javni prevoz - vlak« iz Obrazca 6.*
*** Seštevek kategorij »Avtomobil (voznik, pripeljem tudi sopotnika/-e)« in »Avtomobil (le voznik)« iz Obrazca 6.*

KAZALNIK 5: Dolžine poti na delo (osnova anketa za podjetja).

DOLŽINE POTI NA DELO V KILOMETRIH	DELEŽI ZAPOSLENIH
manj kot 2 km	13,1%
2 – 5 km	21,2%
5 – 10 km	12,1%
10 – 30 km	38,4%
več kot 30 km	15,2%
SKUPAJ	100,0%

UPORABLJENI VIRI IN LITERATURA

1. Nacionalne smernice za pripravo Občinske celostne prometne strategije (2023)
   vir: https://www.sptm.si/gradiva/smernice.
2. Nacionalne smernice za pripravo Občinske celostne prometne strategije - priloge (posodobljene 2023).
   vir: https://www.sptm.si/gradiva/smernice.
3. Metodologija za izvajanje analiz za spremljanje obveznih kazalnikov za potrebe priprave in spremljanja učinkov Občinskih celostnih prometnih strategij ter način poročanja.
   vir: https://www.sptm.si/application/files/2216/8629/8371/Metodologija_obvezni_kazalniki_OCPS_zdruzeno.pdf.
4. Zakon o celostnem prometnem načrtovanju (ZCPN).
   vir: https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO8607.
5. Pravilnik o vsebini, obliki, načinu priprave, odstotku in višini sofinanciranja občinskih celostnih prometnih strategij, načinu spremljanja in merilih za presojo kakovosti, enotnih kazalnikih, metodologiji ter o informacijski podpori in poročanju.
   vir: https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV14979.

lineal

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

Sofinancira Evropska unija

I FEEL SLOVENIA